

SLOVENSKI ČEBELAR

relativ

1940

XLIII 1

Čebelarški tabori	1	Razpis nagrad za najboljše dopise	9
Tečaj o kuhi voska	1	Čtivo za začetnike.	
Nekaj pripomb k merjenju celic kranjske		Januar	9
čebele	1	Kotiček za radovedneže	11
Čebelarške razstave	4	Opazovalne postaje	12
Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel		Naše podružnice	13
na pašo in čebelarji domačini v 18. in		Društvene vesti	15
19. stoletju	5	Drobir	16

Mali oglasi

Leopold, Radovljica.

Pristni čebelni vosek kupuje po najvišji dnevni ceni, in sicer vsako množino, Oton Črepinko, Maribor, Zrinjskega trg 6.

Kupim večji čebeljak za A. Ž. panje, najraje zložljiv, Baebler

Podružnica Slovenskega čebelarškega društva za Maribor in okolico v Mariboru je nabavila za svoje člane točilo in je zaradi nemotene in smotrene njegove uporabe odobrila sledeči

pravilnik:

§ 1.

Točilo je last podružnice in imajo pravico do njega vsi njeni člani in čebelarji v območju podružnice. Za uporabo velja sledeči

pravilnik:

§ 2.

Točilo je shranjeno v III. deški osnovni šoli v Mariboru, na Ruški cesti in ga oskrbuje naš član g. Roškar, sluga navedene šole. Pri njemu naj se tedaj reflektanti zglase zaradi izposojevanja in pri njem bodo dobili nadaljnja navodila.

§ 3.

Točilo izposojuje podružnica praviloma za en dan, t. j. za 24 ur, šteto od 12. do 12. ure. K temu času se doda še eno uro za vrnitev. Točilo mora biti tedaj na svojem mestu najpozneje ob 13. uri.

§ 4.

Kakor je povedano v § 3 tega pravilnika, je izposojeno točilo vrniti najpozneje ob 13. uri. Oddati ga je brezpogojno shranjevalcu g. Roškarju samemu, ali pa od njega postavljenemu namestniku. Nedopustno je, da bi ga izposojevalec izročil kakemu drugemu čebelarju, tako rekoč iz roke v roko. Prevzemnik se mora takoj prepričati, ali je bilo točilo vrnjeno v takem stanju, v kakršnem je bilo izposojeno. Ako opazi

shranjevalec, oziroma prevzemnik na vrnjenem točilu kak nedostatek, napravi o tem zapisnik, ki ga shranitelj in vrnitelj podpišeta potem, ko je bil nedostatek ugotovljen, zapisnik pa izroči shranjevalec tajniku podružnice, katerega dolžnost je, da postopa nadalje, da more podružnica ukreniti vse potrebno.

Ako točilo ni bilo vrnjeno v določenem roku, zadenejo izposojevalca določbe § 5.

§ 5.

Točilo se mora amortizirati in kapital obrestovati, zato pa je treba, da prevzamejo to breme deloma člani, oziroma izposojevalci, deloma pa podružnica. Izposojevalec, član, ki je točilo prevzel ob 12. uri in ga je vrnil do 6. ure drugega dne, ne plača nobene pristojbine, nečlan pa din 10.—, ker se smatra, da je potočil le po nekoliko panjev. Ako pa je izposojevalec vrnil točilo šele do 13. ure naslednjega dne (§ 3), se smatra, da je bila raba točila večja; v tem primeru plača član din 10.—, nečlan pa din 20.—. Ako izposojevalec točila do 13. ure ni vrnil, se smatra, da ga je rabil dalj časa in plača za vsakih začetih 12 ur, če je član din 20.—, nečlan pa din 40.—.

§ 6.

Tajništvo podružnice bo napravilo seznam izposojevalcev, ga izročilo oskrbniku točila, ki mora vanj točno vpisovati imena izposojevalcev in pobrane pristojbine, ki jih mora odvesti do 11. novembra vsakega leta blagajniku s seznamom vred.

V Mariboru dne 21. novembra 1939.

Tajnik:
Štefan Puschauer.

Predsednik:
Oton Črepinko.

Glasilo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno.

Številka 1

V Ljubljani, 1. januarja 1940

Letnik XLIII

Čebelarski tabori

Da se poživi zanimanje za čebelarstvo in čebelarsko organizacijo in da se zopet sestanejo, oziroma bolje spoznajo naši čebelarji ter si povedo svoje skušnje ter potožijo o svojih neuspehih, bo priredilo društvo letos tri čebelarske tabore in sicer na Gorenjskem, Dolenjskem in Štajerskem. Čas in kraj objavimo pozneje.

Odbor SČD.

Nekaj pripomb k merjenju celic kranjske čebele

Rojec Vlado — Litija.

V februarski številki Slovenskega Čebelarja so bila objavljena merjenja celic na satju naše domače čebele. Taka merjenja je z matematično natančnostjo, kolikor mi je znano, do sedaj izvršil samo H. Vogt za nemško čebelo (sate je dobil iz Thielitza pri Görlitzu), za ostale pasme pa podatki manjkajo. Po raznih čebelarskih listih je pač raztresenega nekaj tozadevnega gradiva, največ v zvezi z Baudouxovimi poskusi povečevanja čebeljih celic, vendar je to gradivo zelo nepregledno, dostikrat tudi premalo eksaktno, da bi si mogli ustvariti pravo sodbo o razmerju med celicami kranjske čebele in celicami ostalih pasem. Drugo vprašanje je kajpada, ali je gradivo, ki ga prinaša Slovenski Čebelar, znanstveno dovolj kritično, da bi ga mogli uporabljati pri primerjanju. Treba ga je pregledati in ugotoviti, v koliko je zaključek poročevalca, da grade kranjske celice, ki jih gre od $18\frac{1}{2}$ do 19 na 10 cm. pravičen.

Kakor je razvidno iz poročila, je merjenje izvršilo 47 čebelarjev iz različnih predelov dravske banovine na 169 primerih. Končni rezultat vsebujejo naslednje številke: 1 merjenje z $17\frac{1}{4}$ celicami na decimeter, 6 merjenj z $17\frac{1}{4}$, 6 z 18, 11 z $18\frac{1}{4}$, 35 z $18\frac{1}{2}$, 12 z $18\frac{3}{4}$, 62 z 19, 18 z $19\frac{1}{4}$, 14 z $19\frac{1}{2}$, 1 z $19\frac{3}{4}$ ter 3 z 20 celicami.

Če te podatke predočimo grafično, dobimo krivuljo, ki jo kaže 1. slika (izvlečena črta). Značilno za krivuljo je to, da ima dve vrhovi, in sicer v ordinati $18\frac{1}{2}$

Tečaj o kuhi voska

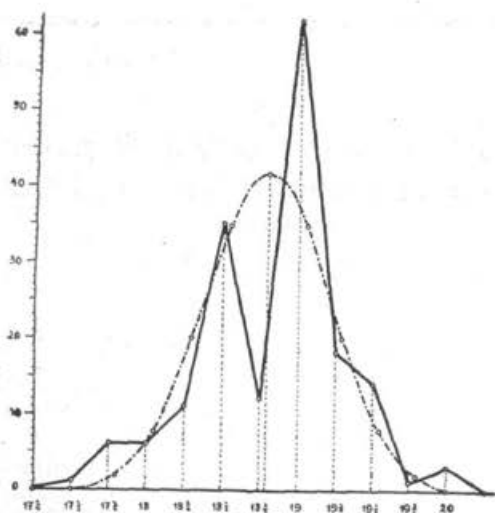
Če se bo priglasilo dovolj interesentov, bo priredilo SČD februarja meseca tečaj o kuhi voska, ki ga bo vodil urednik A. Bukovec. Tečaj bo v satnišnici Društvene čebelarne v Ljubljani. Začel se bo ob 10. uri dopoldne.

Vse čebelarje, ki se zanimajo za ta tečaj, vabimo, naj pošljejo prijave do 15. februarja naravnost voditelju tečaja, ali pa Društveni čebelarni. Na tečaj naj ne pridejo v predobri obleki, vsekakor pa naj prinesejo s seboj predpasnik ali pa kak delavni plašč.

Dan tečaja bomo sporočili prijaviteljem pismeno.

Na tečaj vabimo zlasti tiste podružnice, ki nameravajo uvesti skupno kuho voska. Odposlanci se bodo temeljito seznanili z vsem, kar je v zvezi s kuho. Ne zamudite prilike!

ter v ordinati 19. Med obema vrednostima zeva globok prepad, ki se za dobro petino najvišje vrednosti približa abscisni osi. Tudi variacijski obseg krivulje je precej velik. — Taka dvovrstnost je po pravilih biometrije vedno znak neenotnosti raziskane materiala, v našem primeru torej dokaz, da so imeli merilci opravka s čebelami dveh različnih vrst, od katerih gradi ena povprečno po $18\frac{1}{2}$ celic na decimeter, druga pa 19. Posamezna celica prve vrste bi bila široka 5,41 mm, druge pa

1. slika.

Grafična ponazoritev izvršenega merjenja.

5,26 mm. Celic prve vrste bi prišlo na kvadratni decimeter obojestranske satove površine 790, druge pa 834.

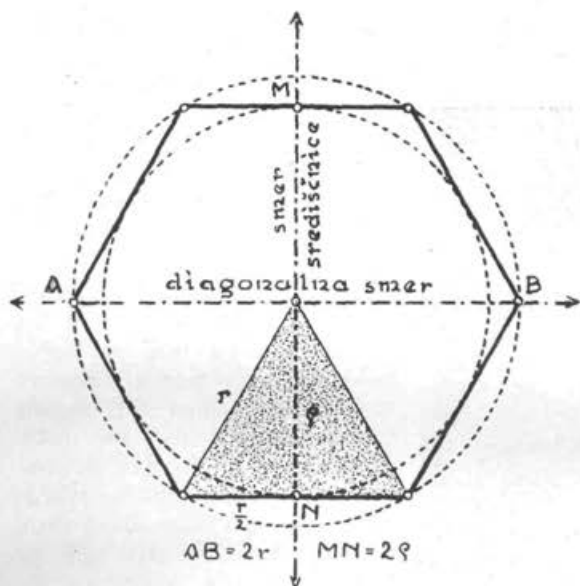
Kaj naj si predstavljamo pod to dvovrstnostjo čebel? Prvo, kar bi prišlo raziskovalcu na misel, bi bila domneva, da so izvirali sati od čebel, ki so pripadale dvema različnima pasmama. Kateri naj bi bili ti pasmi, ni težko določiti. Pri nas je v splošnem razširjena siva kranjska čebela, ki se je marsikje ohranila še dokaj čista. Druga pasma, na katero bi letel sum, da je imela svoje prste vmes, bi bila pasma sosednjega južnega ozemlja — rumena italijanka. Vendar bi čisto italijanko pri nas le redkokje našli, pač pa znatno število bastardk med njo in kranjsko čebelo. Ker je italijanska čebela po vseh svojih razsežnostih manjša od naše sivke, je verjetno, da gradi tudi manjše celice. Vsaj Baudoux in Mihajlov sta s svojimi poizkusi dokazala, da je telesna velikost čebel neposredno odvisna od velikosti celic, v katerih so se polegale, da grade manjše čebele manjše

celice in obratno: večje čebele večje celice. Telesne razsežnosti bastardov leže (na široko vzeto, ne da bi pravilo generalizirali) nekje na sredi med razsežnostmi čistokrvnih roditeljev. Potemtakem morajo biti tudi križanke med italijankami in kranjicami manjše od kranjic in s tem v zvezi tudi njih celice. Če bi prenesli te ugotovitve na naš primer merjenja, bi mogli zaključiti, da predstavlja ordinata $18\frac{1}{2}$ povprečno število celic, ki jih gradi na 1 dm dolžine čista kranjska čebela, ordinata 19 pa povprečno število celic, ki jih grade italijansko-kranjske bastardne družine.

Pod omenjeno neenotnostjo raziskanega materiala pa bi si mogli predstavljati tudi dvovrstno satovje iste pasme, in sicer belo, pravkar izdelano ter temnejše, že večkrat zaleženo satje. Na starih satih so celice vsaj v smeri poševnih središčnic vedno za malenkost širše kakor pri mladih nerabljenih satih. Vzrok temu pojavu je iskati v dejstvu, da se celice po daljši uporabi zaradi teže medu in zalege proti spodnjemu robu zategnejo in zveržijo, toda nikdar ne toliko, da bi mogli to opaziti s prostim očesom. Po Vogtovih računih znaša razlika med vodoravnim in povprečnim premerom do 0,11 mm. Razlika med širinama celic, ki jih gre $18\frac{1}{2}$ ter 19 na decimeter, pa je večja. (Približno 0,15 mm.) Zato se mi zdi bolj verjeten, ali vsaj možen prvi zaključek. Vendar se ne morem odločiti, da bi ga proglasil za končno veljavnega. Misliti mi dajo nekatere neskladnosti v poteku krivulje, ki so skoraj dosledno vezane na točke abscise, označene z $\frac{1}{4}$ in $\frac{3}{4}$. Dvig krivulje je na teh mestih nesorazmeren porastu neposrednih sosednjih dveh ordinat; pri točki $19\frac{1}{4}$ krivulja celo pade; najbolj značilen pa je padec pri točki $18\frac{3}{4}$. Te posebnosti krivulje vzbujajo sum, da podatki niso baš neoporečni in za končno razsodbo o tem, kakšne celice gradi povprečno naša čebela, premalo zanesljivi. Posledica te površnosti pri merjenju je najbrž tudi dvovrstnost krivulje, ki bi mogla speljati raziskovalca na napačen tir.

Pri merjenju so se udeleževali po veliki večini v znanstvenih metodah neizvežbani čebelarji. Merili so s preprostimi merilnimi pripravami in še na način, pri katerem se je bilo treba zanašati kolikor toliko na osebni čut ter po prostem presojanju določati dodatni del celičnega premera, ki spada še k celemu decimetru dolžine. Da bi se že pri štetju celih celic urinile napake, ali neposredno, ker bi se merilec

uštel, ali posredno, ker bi meril v smeri šesterokotnikovih diagonal namesto v smeri središčnic (2. slika), se mi zdi skoraj izključeno, kajti predvsem v drugem primeru bi moral biti variacijski obseg krivulje večji. Če bi n. pr. celice, ki jih gre po središčnici 19 na decimeter, merili diago-

2. slika.

K računanju ploščine pravilnega šesterokotnika.

nalno, bi morali dobiti na decimeter $16\frac{1}{2}$ celic. Pod $17\frac{1}{2}$ celic pa ni ugotovil noben merilec. Za take grobe napake torej ni dokaza, tem bolj pa sem prepričan, da se je grešilo pri končnih celicah. Ni namreč lahko pri borih petih in nekaj desetinkah milimetra dolžine na oko določiti četrtno

ali tri četrtnine. Zaokroževalo se je hote ali ne hote k polovicam, odnosno k celim številom. Tako so nastale nesorazmerne ordinatne v točkah s četrtnskimi in tričetrtnskimi presežki. Da je napaka še prav posebno prišla do izraza med točkama $18\frac{1}{2}$ ter 19, je skoraj gotovo pripisovati dejstvu, da mora (kar trdi tudi naš poročevalec) nekje med imenovanima točkama ležati povprečna vrednost za širino celic kranjske čebele in se je zato v njih obsegu nagnetlo največ meritev. Kakor pa se pri znatnejšem biometričnem materialu napake izravnavajo in reducirajo do praktične nepomembnosti, tako se lahko pogreški, ki se stalno ponavljajo na isti način, stopnjujejo do neverjetnih pretiranosti.

Če si osvojimo stališče, da je dvovrstnost krivulje posledica površnega merjenja in če izračunamo, predpostavljaje, da imamo opravka z enotnim materialom, povprečno vrednost danih meritev, bi dobili število 18,8. To je mnogo bliže vrednosti $18\frac{3}{4}$ kakor katera koli od sosednjih vrednosti. Toliko celic približno naj bi prišlo pri kranjskih čebelah na 1 dm dolžine, ali 816 celic na 1 dm² obojestranske satove površine. Posamezna celica bi bila široka 5,32 mm. Kulminacija idealne binomialne krivulje, ki bi jo morali dobiti pri točnejših in obsežnejših meritvah, bi bila v ordinati, odmaknjeni od točke $18\frac{3}{4}$ le za malenkost proti desni. Potekala bi nekako tako, kot sem jo zarisal v diagramu s prekinjeno črto. Za njen potek bi bile merodajne številke, ki jih prinaša spodnja razpredelnica:

Število celic na 1 dm		$17\frac{1}{2}$	$17\frac{3}{4}$	18	$18\frac{1}{4}$	$18\frac{1}{2}$	$18\frac{3}{4}$	19	$19\frac{1}{4}$	$19\frac{1}{2}$	$19\frac{3}{4}$	20	Skupaj	Povprečna vrednost
Merjenja	Idealna razvrstitev	0	1	6	17	32	41	37	22	9	3	1	169	18.8
	Resnična razvrstitev	1	6	6	11	35	12	62	18	14	1	3	169	18.8

Za primerjavo sem dodal pod njimi razvrstitev meritev po oddelkih, kot je dejansko izpadla. Kakor je razvidno, se ujemajo resnične in idealne vrednosti le v tretjem oddelku, dočim je pri ostalih oddelkih

večja ali manjša, pri srednjem pa prav občutna razlika. Zato je razumljivo, da se resnična in idealna krivulja skoraj nikjer ne krijeta.

(Konec prihodnjič.)

Kakšna bo letos čebelarstva letina? Na obnem zboru ljublj. podružnice je urednik hotel zvedeti, kakšnih misli so posamezni čebelarji o letošnji čebelarški letini. Čebelar Jakob je modro odgovoril, da tega ni

hče ne ve, njegov brat Jože se je pa še bolje odrezal, ko je izjavil, da bo prav gotovo dobra letina, če bo od 20. maja do 20. junija lepo in ugodno vreme...

Čebelarске razstave

Joža Okorn — Škofja Loka.

V 10. številu lanskega „Slovenskega čebelarja“ je bil objavljen članek g. urednika „Čebelarstvo na kmetijski razstavi v Ljubljani“. V tem članku čitamo sledeče...

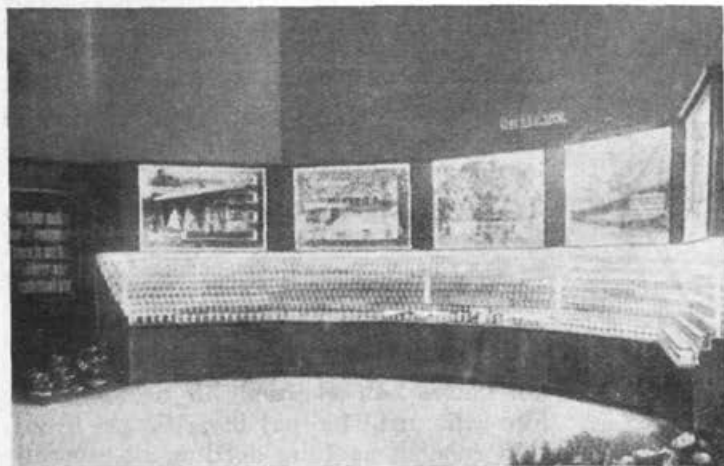
„Razmeroma redke pa so pri nas kmetijske razstave, tako redke, da človek ne hote sprašuje, zakaj se ravno najvažnejša

To so vsega uvaževanja vredne besede, ki zaslužijo, da jih vsak slovenski čebelar upošteva. Čebelarstvo na zadnji kmetijski razstavi kljub laskavim ocenam in vtisom, ki ga je napravilo na obiskovalce, ni bilo javnosti predstavljeno tako, kot smo si želeli, vsaj jaz z razstavo nisem bil zadovoljen.

To je zakrivilo pomanjkanje prostora, negotova denarna

sredstva, pomanjkanje časa in razburkanost časi. Ustvariti je bilo treba tako rekoč iz nič, pa se nam je kljub temu posrečilo pokazati nekaj, kar smo doslej pogrešali na vseh dosedanjih razstavah, t. j. razstava je bila poučna in učinkovita tudi za nečebelarja, četudi poučni razstavniki objekti, napisi itd. zaradi raznih zaprek niso bili tako dovršeno izdelani, kot bi morali biti. Vsega tega ne navam v opravičilo, temveč zato, da bodo kritiki videli tudi za kulise, ter da bodo, če so resni in jim je kaj za stvar, uvideli, kako lahko in za stvar

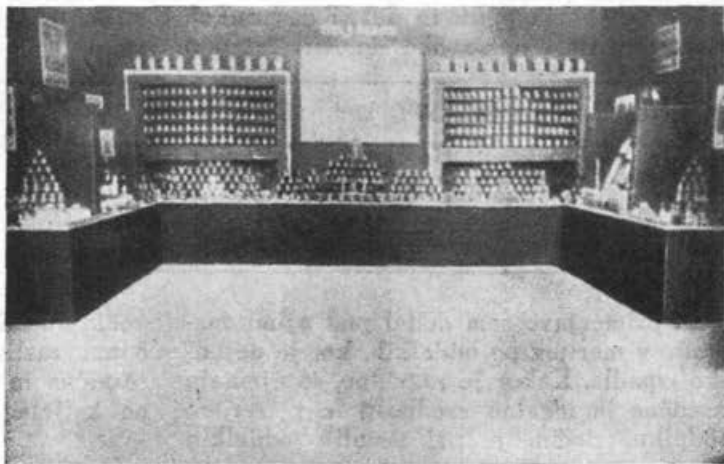
škodljivo je kritiziranje „tjavendan“. Dolžnost stvarnega kritika je, da se najprej pouči o dejanskem stanju in o razmerah ter šele nato kritizira, ne pa, da se mečejo očitki: na razstavi se je prezrlo male če-

Skupina medu na razstavi v Lipskem.

panoga našega gospodarstva tako malo zanima za prireditev razstav. Najbolj podjetni so še naši sadjarji in rejci malih živali. O čebelarških razstavah se malo sliši. Človek bi pričakoval, da bo ravno čebelarstva bratovščina, ki ima sicer mnogo smisla za napredek, kazala več zanimanja in podjetnosti za razstave.

Nerazumljivo mi je, zakaj n. pr. čebelarji iz okolice Blede ne prirede vsako leto razstave medu, ki bi se brez dvoma dobro obnesla tudi v denarnem pogledu. Zdi se mi, da se še ne zavedamo velikega vzgojnega in propagandnega pomena razstav. Samo stroške vidimo, pozabimo pa, da sadovi dobrih razstav daleko odtehtajo trud in denarne žrtve, ki so v zvezi z razstavami. Stroškov se bojimo kakor vrag križa. Samo želi bi radi, sejejo pa naj drugi! Ob društveni petdesetletnici se moramo slovenski javnosti predstaviti z lepo razstavo, pa naj velja kar hoče!“

Skupina medu na razstavi v Lipskem.

belarje, razstavljali so samo velečebelarji itd. itd.

Smelo lahko trdim, da smo na zadnji kmetijski razstavi, kar se čebelarstva tiče,

kljub raznim pomanjkljivostim prelomili z dolgočasno starokopitnostjo in nakazali tudi drugim smer, kakšne naj bodo bodoče naše razstave, da bodo za vsakega privlačne in dosegle svoj namen.

Z naglimi koraki se bliža petdesetletnica naše organizacije, ki jo bomo morali, če jo doživimo, dostojno proslaviti. Gotovo je, da bo društvo takrat v okviru drugih slavnosti priredilo tudi veliko čebelarstvo razstavo, ter da se bo še pred tem rokom priredilo več kmetijskih razstav, katere bodo obsegale tudi čebelarstvo. Najbrže bo taka razstava, če bodo le razmere to dopuščale, že letošnje jesen.

Glede na veliko zanimanje za razstave in udeležbo na njih je potrebno, da imajo naši čebelarji v ta namen potrebna navodila.

Skrbno zberimo vse predmete, ki so v zvezi z zgodovinskim razvojem slovenskega čebelarstva, to je čebelarstvo književnost (knjige in časopise), stare panje raznih sestavov in oblik: klade, koše, kranjiče, pokončne panje, razne sisteme panjev na okvire do najmodernejših, matičnice, izpodrezovalnike, pitalnike, stiskalnice za vosek in satnice, točila, slikane končnice, razno orodje, fotografije starih in novih čebelnjakov itd. V zadnjih 40 letih je bilo žal mnogo zanimivega in poučnega uničenega. Rešimo vsaj to, kar je še ostalo! Vsaka podružnica naj v svojem okolišu to delo skrbno in temeljito izvrši! Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri! O izidu naj obvesti SČD, ki bo po svojem odposlanecu odločilo, kaj je vredno odkupiti in shraniti in kaj ne. Vse zgodovinsko važne predmete bomo potem shranili v snujočem se kmetijskem muzeju. Letošnjo zimo posvetimo zbiranju starin!

Na razstavi pridejo do veljave predmeti, ki imajo poučno, zgodovinsko ali umetniško vrednost, ter pridelki, razstavljeni po skupinah.

Malo je čebelarjev, ki bi zmogli sami razstaviti večjo skupino, pač pa to z dobro voljo zmorejo naše podružnice, ki bi lahko razstavile skupine po 100, 200, 500 kg medu ali voska v eni skupini, ki se dajo kaj raznovrstno in pestro aranžirati. Seveda mora biti posoda, odnosno oblika

voska v skupini enotna in skrbno obdelana. Med pride do veljave, če je razstavljen po sortah v 1 kg steklenicah ali pločevinastih posodah. Ozadje skupin mora biti pestro, n. pr. kaka karakteristična pokrajinska sli-

Skupina voska na razstavi v Lipskem.

ka dotičnega kraja, grbi itd. Kako naj bi približno bile skupine medu in voska naših podružnic na bodočih razstavah, lahko razvidite iz posnetkov z lanske čebelarstvo razstave v Lipskem. Ta način razstavljanja medu je sicer drag, a učinkovit, vendar z dobro voljo in pomočjo oblasti zmagljiv, le začeti je treba!

Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini v 18. in 19. stoletju

Stane Mihelič.

(Nadaljevanje.)

VI. Prvi znani spori med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini na Kranjskem.

Tudi na Kranjskem so nastajali že v drugi polovici 18. stol. spori med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini. Prvi tak spor, ki je bil zabeležen v spisih gubernialnega arhiva v Ljubljani, je iz devetdesetega leta 18. stol. Nastal je zaradi gorenjskih čebelarjev, ki so vozili na pašo na Dolenjsko in se je menda vlekel več let; prvič se omenja l. 1794., zadnjič pa, kolikor sem mogel ugotoviti iz pomanjkljivih virov, l. 1795.¹ Kaj je gubernij v tem primeru ukrenil, ni znano, gotovo pa je,

da ni niti sam niti kaka druga oblast izdala za te kraje odredbe, ki bi zaščitila na kakršenkoli način čebelarje domačine ali prevaževalce čebel na pašo. Zanimivo pa je že na tem primeru to, kar bomo kasneje na Kranjskem vseskozi videli, da se oblast postavlja na stališče, da naj spore, ki nastajajo med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini, prizadeti sami razrešijo.

Uradna ureditev odnosov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini na Koroškem je vzpodbudila tudi nekatere čebelarje na Kranjskem, da so zahtevali od oblasti slične zaščite, kot so jo imeli čebelarji domačini na Koroškem. Prvi tak primer nam je znan iz čebelarskih spisov arhiva Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani iz l. 1822.²

Občina Bistra pri Vrhniki je poslala 9. julija 1822 (pod št. 1368) prošnjo čebelarjev bistrške občine na okrožni urad v Postojni, v kateri trdijo: „Pogosto dovažanje tujih čebel v to občino je vzrok mnogim pritožbam tukajšnjih čebelarjev, ki zaradi tega trpe škodo, in glavna ovira, da se ne more čebelarstvo v tem kraju povzdigniti. Te pritožbe so toliko bolj utemeljene, ker napeljejo v okolico Vrhnike in Borovnice na pašo več čebel, kakor pa je paše in posledica tega je, da tuje čebele izropajo domačinom panje. Da bi se to preprečilo in število panjev na paši spravilo v pravo razmerje z ajdovim cvetjem, naj bi se zapovedalo, da se mora vsak prevaževalec čebel, preden pripelje čebele na pašo, oglasiti na občini, ki naj presodi, kje in koliko čebel sme postaviti v pašo; v primeru pa, da tega ne stori, naj se kaznuje.

Zelo bi bila primerna temu okraju slična naredba, kot jo je izdal celovški okrožni urad, zato prosijo, da bi jo okrožni urad v Postojni uveljavil tudi za svoj okraj.

Občina Bistra je tej svoji prošnji na okrožni urad v Postojni dodala še prepis normale, o kateri smo že v prejšnjem poglavju govorili. Okrožni urad v Postojni je poslal 19. jul. 1822 prošnjo bistrške občine obenem s prepisom normale guberniju v Ljubljano in dodal še svoje mnenje, ki je v glavnem sledeče: Okrožni urad smatra prošnjo za upravičeno in prosi gubernij, da ji ugodí. Gubernij naj izda ukrep, da mora imeti vsak prevaževalec dovoljenje dotične občine, v katero namerava pripeljati svoje čebele na pašo, kajti samo občina je

v stanju presoditi, koliko čebel lahko pripeljejo na pašo tuji čebelarji, ne da bi pri tem domači čebelarji trpeli škodo. Prav tako naj občina določi, koliko morajo biti oddaljene tuje čebele od domačih ob času cvetenja ajde. Samo tako bodo imele dovolj paše domače kakor tuje čebele. To bo v korist tudi napredku čebelarstva, ki se sedaj v Bistri zaradi prevelikega števila tujih, na pašo pripeljanih čebel, ne more razviti.

Gubernij v Ljubljani ni hotel sam rešiti zadeve in je poslal spis 29. julija i. l. kmetijski družbi v Ljubljani, da bi se o njej izjavila. Tedanji predsednik Kranjske kmetijske družbe Busset je določil za referenta profesorja Jož. pl. Vesta, ki je poučeval kmetijstvo na ljubljanskem liceju in bil obenem oskrbnik vrta kmetijske družbe na Poljanah. Bil je tudi lastnik gradu Šentpeter pri Kranju. Obenem s spisom je prejel pl. Vest še sledeče pripombe predsednika kmetijske družbe:

Objava celovškega okrožnega urada z dne 9. sept. l. 1815. (t. j. Normala; op. pis.) se zdi, da se nanaša na dvorni dekret za Koroško z dne 16. julija 1796 (v resnici je bil izdan 30. junija 1796, a objavljen 16. jul. i. l.; op. pis.), vendar je med njima bistvena razlika.

V nobeni provinci avstrijske države ni bil sprejet dotlej za Koroško predlagani in samo za Koroško veljavni prisilni zakon (t. j. uredba iz l. 1796.; op. pis.), pač pa sta dobili kranjska in štajerska kmetijska družba dne 14. junija l. 1776. dvorni dekret, s katerim so za ti dve deželi razpisane premije za povzdigo čebelarstva (dotlej mi ta dekret ni znan in se tudi nikjer ne omenja; prvi tak znani dekret je iz l. 1785.; op. pis.).

V Lüneburgu je bil tudi vpeljan tak prisilni zakon, a se je izkazal kot škodljiv, zato je bil spremenjen in zamenjan z zakonom za povzdigo čebelarstva. Zato je treba ureditev pasišč prepustiti medsebojnemu sporazumu tujih čebelarjev in lastnikov ajdovih pasišč. Na to stališče se postavlja tudi uredba iz l. 1796.

Nadalje naroča Busset, naj gre prof. Vest na stroške kmetijske družbe v Bistru in se tam posvetuje s članom družbe Fradenekom, da bo mogoče poslati guberniju strokovno utemeljene protipredloge. Vsekakor pa je treba zadevo tako urediti, da bo mogoče doseči dobrovoljen sporazum med tujimi čebelarji in lastniki ajdovih pasišč.

Nisem mogel izslediti, ali je šel kdo potem v Bistvo in kaj je tam opravil. Med tistimi, ki naj bi šli tja, je bil določen tudi Jakob Zenker, okr. komisar. Opravičil se je, da ne more iti, ker je zadržan, izrazil pa je mnenje, da je treba odkloniti predlog bistrške občine, češ da vozijo čebelarji čebele le tja, kjer je dovolj paše.

Profesor Vest je izdelal po navodilih predsednika kmetijske družbe „Protipredloge“ in jih predložil odboru kmetijske družbe dne 6. avgusta 1822. V teh svojih „Protipredlogih“ se prof. Vest zavzema za povsem svoboden prevoz čebel s paše na pašo; zato so ti „Protipredlogi“ važni in značilni kot prvi znani argumenti za svoboden prevoz čebel na pašo. Glavne misli v njih so sledeče:

a) Nemogoče je ugotoviti, koliko čebel ima na določeni površini posejane ajde dovolj paše, tudi če doženemo pogoje, pod katerimi imajo čebele vobče obilno ali pičlo hrano.

b) Čebelar bi delal proti svoji koristi, če bi pošiljal čebele na pašo v tak kraj, kjer bi že vnaprej kazalo, da mu panji ne bodo povrnili ne le stroškov, ki jih je imel s prevažanjem, marveč bo zastonj tudi ves njegov trud in vloženi denar. Če kraj ni ugoden za prehrano čebel, bo tistemu, ki daje v najem čebelnjak, le težko dobiti najemnika ali pa ga obdržati, kljub vsemu prizadevanju.

c) Zato je vsak pritisk oblasti v tem smislu odveč, ker na vsiljiv način omejuje tako čebelarje kot tiste, ki čebele sprejemajo na pašo, v njih pridnosti in lastnini; čebelarstvu dežele pa, ki ga goje večinoma po načelih rajnega Janše in ki je dobro, pa bi tak pritisk več škodoval, kakor škodujejo čebelarjem domačinom v njih okolico na pašo pripeljane tuje čebele, kajti čebele zaradi tega, ker jih prepeljemo z enega kraja v drug kraj, še na noben način ne postanejo roparice; to bi bile prav tako lahko doma kot kjer koli drugje. Čebele začno ropati:

1. Če puščamo panje preveč in predolgo na sončni toploti, da se začne razširjati duh v panju nahajajočega se medu, ki privablja tuje čebele.

2. Če se spahi pri panjih, podstavkih in nastavkih točno ne ujemajo.

3. Če nismo previdni, ko izpodrezujemo panjem med ali jih z njim pitamo, in ga raztresemo ter tako privabimo tuje čebele.

4. Če pridejo panji ob matico in kmalu tega ne zapazimo, zgube čebele v brezma-

tičnem panju pogum in se ne ustavljajo tujim napadalkam, zato ne smemo trpeti nobenih šibkih ali brezmatičnih panjev; moramo vse spahe in špranje pri panjih zamazati; biti previdni pri pitanju in izpodrezovanju; ne smemo puščati panjev na vročem soncu nepokritih in moramo zožiti žrela, kadar pripeljemo čebele v tuj kraj, tako pri domačih čebelah, kakor pri pripeljanih, pa se nam ni treba bati roparic.

Da je seljenje čebel v različnih letnih dobah koristno, utemeljuje tudi izvleček iz zbirke zakonov Jožefa II., 8. zv., str. 7., štef. 2445, oziroma dvorni dekret z dne 30. junija 1796, ki ga je izdalo deželno glavarstvo na Koroškem 16. julija 1796, kateri prevoz čebel z Gorenje Koroške na Dolenjo Koroško priporoča in poleg tega, ker se zdi, da tamkajšnji čebelarji sami niso razumeli, kakšno korist imajo od tega, za-ukazuje, naj bodo previdni in naj ne nakopičijo preveliko panjev na enem mestu. Ne zdi pa se kranjski kmetijski družbi koristno za povzdigo čebelarstva, če bi se razširile te zaščitne mere za čebelarstvo tako, da bi morala prevaževalec in prevzemnik iskati dovoljenja pri gosposki zato, da bi prvi smel prepeljati čebele v ta ali oni kraj, drugi pa prevzeti določeno število čebel na pašo, oba pa čakati na odlok oblasti.

Po teh preveč v podrobnosti se spuščajočih odredbah bo preprost človek postal še bolj nezaupen, ker ne bo videl v njih teženj za povzdigo svojega gospodarstva, in se bo čutil prisiljenega, da opusti na ta nov način obremenjeno čebelarstvo, čeprav sestoji to le iz nekaj panjev.

Nasprotno pa tuk. kmetijska družba nikakor ne misli vzeti v zaščito tistih, ki svojevoljno kopičijo panje v paši na enem mestu, zlasti če je dokazano, da so zakrivali škodo ti svojevoljneži in da so sosednji čebelarji predvzeli vse potrebne mere; take čebelarje mora poklicati na odgovor tudi pristojna oblast.

Stalni odbor kmetijske družbe v Ljubljani se je v celoti strinjal z izvajanjem prof. Vesta in zavrnil predloge borovniške občine. Vse to je prišlo do izraza tudi v poročilu, ki ga je poslala kranjska kmetijska družba 13. avgusta l. 1822. guberniju v Ljubljani. O tem čitamo v Analih kranjske kmetijske družbe za l. 1822. sledeče:

„Der beständige Ausschuss erklärte sich ganz gegen den Vorschlag des Kreisamtes zu Adelsberg, weil selber dem Eigenthumsrechte Fesseln leget, den guten Zu-

stand der Bienenzucht im Lande gefährdet, das hohe Hofdekret von 30ten Juni 1796, das Überführen der Bienen in verschiedene Gegenden zu verschiedenen Jahreszeiten begünstigt, und selbes von selbst aufhört, sobald es entweder den Bienenwirthen oder Bienenhaltern Nachtheile bringet.

Das hohe Gubernium hat diese Ansichten des Ausschusses der Landwirtschafts-Gesellschaft mitzuthemen, und durch die Verordnung von 25ten August 1822, Zahl 10049, die denselben entsprechende Weisung an das Adelsberger Kreisamt zu erlassen geruhet.“

Tako se je torej končal pred oblastjo ta spor, ne da bi bila oblast kaj ukrenila, kar bi kasneje lahko služilo kot kažipot pri reševanju sličnih sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini. Oblast se je torej postavila na povsem nevtrarno stališče, hoteč na ta način vplivati pomirljivo tako na prevaževalce kot na domače čebelarje. Šele v primeru, kadar je mogoče dokazati, da je kdo nalašč ali po lastni krivdi napravil z dovozom tujih čebel domačim čebelarjem škodo, bi bila oblast pripravljena intervenirati. To je povsem v skladu z dvornim dekretom iz l. 1796. za Koroško, kjer tudi oblast prepušča najprej vse dobrovoljnemu sporazumu prevaževalcev in domačih čebelarjev. Reči moramo torej: kakor dvorni dekret za Koroško iz l. 1796. ni ščitil samo pravic domačinov, ampak tudi pravice prevaževalcev čebel, tako tudi na Kranjskem oblast ni hotela zavzeti tako enostranskega stališča z ozirom na problem, zavedajoč se, da bi morala v takem primeru kratiti pravice enim ali drugim, kar pa bi gotovo ne bilo v korist ne čebelarstvu ne narodnemu gospodarstvu sploh.

Poleg teh načelnih razlogov pa imamo v „Protipredlogih“ prof. Vesta še več drugih argumentov, s katerimi skuša prof. Vest podpreti stališče za svoboden prevoz čebel na pašo. Nekateri so zanimivi.

Tako ugovarja prof. Vest trditvi, da bi pripeljali tuji čebelarji na pašo toliko čebel, da bi imele potem domače čebele premalo pašo, češ da čebelar ne bo vozil čebel v pašo tja, kjer ne bo imel od tega koristi. Prav tako odločno povsem po Janši pobija mnenje, da bi postale čebele s tem, ker jih prepeljemo na drug kraj, roparice in navaja tudi po Janši razloge, zakaj čebele napadajo ta ali oni panj. Skratka moramo reči, da je prof. Vest v svojih „Protipredlogih“ zbral vse, kar bi govorilo za

svoboden prevoz čebel s pašo na pašo in je tudi uspel.

Pri vsem tem pa se mi zdi potrebno opozoriti še na nekaj. Tako predsednik kmetijske družbe Busset kakor prof. Vest gresta skoro molče preko normale iz leta 1815., ki jo je izdal celovski okrožni urad in se sklicujeta le na dvorni dekret iz leta 1796. Zakaj to? Ali sta jo nalašč prezrla, čeprav je bila priložena aktu? Meni se zdi, da ne. Kakor je že Busset ugotovil in kakor smo utrdili mi, normala iz l. 1815. povsem nasprotuje vsej dotedanji čebelarški zakonodaji v Avstriji. Verjetno je, da zato ta normala praktično tudi ni stopila nikoli popolnoma v veljavo. Zato pač ni imel niti Busset niti Vest vzroka, da bi jo bil pobijal še posebej. Drugič pa se jima je verjetno zdelo, da bosta lažje prodrli, če bosta pokazala na dvorni dekret iz leta 1796., ki je bil sestavljen v mnogo bolj pomirljivem in spravljivem duhu kot pa normala. Njuno stališče je sprejel tudi odbor Kmetijske družbe in gubernij v Ljubljani. Na Kranjskem je torej ostal prevoz čebel popolnoma svoboden in niso oblasti v tem primeru izdale nikakih odredb.

(Dalje prihodnjič.)

¹ Aktov, izvzemši majhne beležke, ni v guberniju (v Nar. muzeju) in so neznani; beleženi so v repertoriju iz l. 1794., fasc. 26., števil. 3999 in repertoriju iz l. 1795., fasc. 24., števil. 3126, 4265, 5061.

² Akti v arhivu Kmetijske družbe za Slovenijo pod „Bienenzucht“ z dne 9. jul. 1822, števil. 1386 (prošnja bistrske občine na okrožni urad v Postojni in prepis Normale kot priloga); 19. jul. 1822, števil. 11209 (mnenje okr. urada v Postojni poslano obenem s prošnjo bistrske občine na gubernij v Lj.); 1. avg. 1822, števil. 82 (Bussetovo mnenje o prošnji bistrske občine); 6. avg. 1822 (Gegengründe prof. Vesta); 23. avg. 1822, števil. 10049 (sporočilo gubern. kmet. družbe v Lj.).

³ Annalen (IV, 4a) 1822.

Oseba vest. Kakor posnamemo iz 12. št. Sadjarja in vrtnarja, je častni član našega društva, g. Martin Humek, višji sadjarski nadzornik v p., odložil mesto predsednika Sadjarskega in vrtnarskega društva in uredništva „Sadjarja in vrtnarja“, ki ga je imel v rokah odkar S. i. V. izhaja — polnih 26 let.

Velike so zasluge g. Humeka za razvoj sadjarske in vrtnarske organizacije in za naše sadjarstvo. Želimo mu, da bi preživel večer svojega življenja v miru, zadovoljstvu in zdravju ter da bi mu mila usoda naklonila še mnogo let srečnega življenja.

Razpis nagrad za najboljše dopise

Včasih so bili naši kmetijski čebelarji marljivi dopisniki Slov. čebelarja. V preprostih besedah in v lepi zdravi slovenščini, kakršna je doma le med narodom na deželi, so od časa poročali o čebelarstvih razmerah v domačem kraju, o čebelarstvih uspehih in neuspehih, o paši, o zanimivih dogodkih pri čebelah in tudi kako so čebelarili njih dedje in pradedje, skratka o najrazličnejših čebelarstvih stvarih in rečeh.

Ta poročila smo kaj radi brali in iz njih izvedeli marsikaj zanimivega. Tudi šegavosti, tiste ljubeznive šegavosti, ki samo razveseljuje in nikogar ne boli, ni manjkalo. Tega dobrega berila sedaj skoraj ni več in ga bralci SČ zelo pogrešajo.

To veliko vrzel v SČ bi radi zamašili. Zato vabimo vse, ki znajo količkaj pero sukati, naj se vendar vsaj enkrat na leto

ojunačijo in zaupajo papirju vse čebelarstve pojave, težave, sladkosti in zanimivosti v domačem okolišu. Za zgled pri pisanju naj si vzamejo dopis našega vrlega prijatelja g. Hladnika Štefana „Iz Rovt“, ki je bil objavljen l. 1938. na str. 44 Slov. Čeb.

Na predlog uredniškega odbora je odbor SČD dovolil

6 nagrad po 50 din

za najboljše dopise v l. 1940.

Poleg nagrad prejme dopisnik še običajni sotrudniški honorar (50 par od vrstice), tako da bo njegov trud rodil tudi zvence sadove. Pa saj samo zato nihče ne bo pisal, marveč zgolj v splošnem interesu.

Vse naše podeželske čebelarje vabimo k tekmovanju. Naj pokažejo, da tudi mladi rod ne zaostaja za nekdanjimi dopisniki in da znajo kaj zanimivega in lepega povedati.

Dobri dopisov pa bo najbolj vesel urednik SČ, ker mu je po njih še posebno dolgočas.

ČTIVO ZA ZAČETNIKE

Januar

Gorenjc.

Dragi moji mladi čebelarji začetniki! Za letošnje je g. urednik poveril pisanje mesečnih navodil meni, akoravno sem sam začetnik. Kako mu je prišlo to na misel, ne vem, vem pa, da na njegov ukaz moram pisati, ker čebelarji moramo ubogati. Tuhtal sem, kaj naj vam povem, pa nič pametnega ni hotelo biti iz tega. „Kar bo, pa bo,“ sem rekel, „začnimo v imenu Božjem.“

Najprvo vam voščim veselo novo leto in sredi leta polno kad medu, veliko, ne le tako kot je kadica za kislo zelje. Za nameček vam bom pa povedal, kako je postal Medjov Janez čebelar.

Vse to se je zgodilo gori v mrzlem Bohinju, o katerem pravi pesem, da zima „trinajst mesecev traja“. To vam povem zato, da se ne boste čudili, ko bo Janez konec maja še brez rojev, vi jih boste pa že v aprilu ogrevali.

V božičnih praznikih, leta že več ne vem katerega, je Janez staknil nekje v podstrešju Mohorjevo knjigo; mislim da je bil Lakmayerjev „Umni čebelar“. Nič posebno ni bil knjige vesel, vendar brati jo je pa

vseeno začel. Knjiga je naredila svojo dolžnost: fant je sklenil biti čebelar. Razodel je to misel očetu, ki se je sprva ustavljal, nazadnje mu je pa dovolil. Janez se je bal, da bi kaj ne zamudil, zato je takoj prašnil k staremu Ropretu, ki je bil edini čebelar-kranjičar v vasi. Toda mož mu je na vsa vprašanja, kako se čebelari, dal samo en odgovor: „Se boš že naučil, če prej ne takrat, ko boš nosil sladkor za čebele iz zadrage.“

Doma je potožil očetu, kako je bilo, in šele on ga je poslal v pravo šolo.

„Pojdi na Ribčev laz k Mihovcu, smo nekaj v rodu, ti bo pa on kaj povedal,“ mu svetuje oče.

Janez si ni dal dvakrat reči. Na novega leta dan jo je mahnil doli. Možic je bil pri vesti, da hoče postati sorodnik čebelar, ves iz sebe, tako je bil vesel.

„Le pogum, vse te bom naučil,“ mu je hitel praviti. „Čebele ti bom dal, panje bova naredila, pa stoj! V nedeljo moraš priti k meni, bova šla na občni zbor naše čebelarstve podružnice. Za zdaj pa le čakaj, ti bom dal vse letnike „Čebelarja“, imam jih polno naročje.“

V nedeljo dobimo oba vneti čebelarja na poti v Bistrico. „Zdaj moraš dati kak hlod v žago za deske,“ hiti možic poučevati Janeza. „Nažaga naj ti debele žaganice, za pokrove in dna po 15 mm, za stranice in končnice pa 15 mm. V „Čebelarju“ si bral nasvete, da morajo biti debelejšje, pa taki panji niso nikoli tako lepi, so nekam preokorni. Deske doma lepo zloži na ravno podlago, precej od tal, najbolje v stog (kozolec dvojnik), med vsako deni po štiri do pet letev, da se deske ne zvežijo. Na vrh naloži krajnike in nanje pa deni nekoliko kamnov. Hlod mora biti debel na sredini najmanj 55 cm, da boš dobil precej desk. S cirkularno naj jih obreže samo po eni strani, po drugi pa ne.“

„Ampak stric,“ se oglasi Janez, „jaz ne bom imel kranjičev, jaz bi rad žnideršičevce, da bom imel kaj strdi. Te škatle je ne dajo nič, vsaj tako sem bral v Čebelarju, vi pa tudi nimate samo kranjičev.“

„Le tiho,“ ga posvari mož, „za letos boš imel samo kranjiče. Kako se čebelarji z obojnimi skupaj, te bom že učil to leto, drugo leto jih boš pa naredil nekaj. Zdaj naj ti rajši povem, kaj dela čebelar v januarju. Ta mesec naj okoli čebelnjaka vrta kar najmanj more. Panji so zadelani, siti so, treba je gledati, da ni tam okoli preveč ropotanja. Jaz grem vsak teden enkrat tja, da pogledam, ali nima kateri zamašenega žrela. Da mi jih ne kavsajo ptiči, imam pred panji vrata, ki jih zaprem, ko pade sneg. To je dobro tudi zavoljo vetra, da ne piha naravnost v žrelo, pa tudi sonce ne izvablja čebel v sneg. Ker mi je po čebelah dolgčas, pa kaj pripravljam za poletje. Te dni bom delal nove kranjiče. Dolgi morajo biti 70 cm, široki 50 cm, visoki pa 16 cm zunanje mere. To je prava mera, da boš vedel; določena je od društva in tudi čeb. trgovci najrajši kupijo panje te mere. Vse deske najprvo na lice pooblam, nato pa z modelom zarišem pokrove, dna, stranice in končnice, to zato, da so vsi enaki.“

„S kakšnim modelom?“ je vprašal radoveden fant. „To so popolnoma izdelani posamezni kosi kranjiča. Ni mi potem treba nobene druge mere in delo gre na ta način hitreje naprej,“ je odvrnil stric.

„Kdaj pa jih bova meni naredila?“ je menil Janez.

„V maju, prej ne, pa še takrat ne bodo deske dovolj suhe; moje so stare že dve leti, so dovolj presušene, pri tvojih bova pa dodala na vsakih 10 cm 1 mm na širino. Vidiš, drugi čebelarji tega ne upoštevajo, pa

narede kranjiče kar iz napol suhih desk. Namesto 30 cm imajo potem panje široke po 29 cm in pol. Kdaj pa imajo suhe deske in je potem mera prava. Kakšna zmeda nastane v čebelnjaku, si lahko misliš. Tiste špranje so pozimi zelo pripravne za mraz, poleti pa za večje pajke in drugo golazen.“

„Ob nedeljah in praznikih prebiram kako čebelarstvo knjigo, neko novo bom še letos naročil od društva. Na ta način se človek zmeraj kaj nauči.“

„Kaj se vi še zmeraj učite, že toliko let imate čebele, pa še vsega ne veste?“ se je čudil fant.

„Učil se boš zmeraj, ako boš hotel biti dober čebelar. Zimski meseci so kakor nalašč, da se čebelar kaj iz časopisov in knjig nauči. Vse mu koristi poleti, kadar se začnejo čebele igrati s čebelarjem. Zapomni si, da vsak zabit čebelarški modrijan dela le škodo dobrim čebelarjem. Pa pustiva take sebičneže, saj itak niso za nobeno skupno delo. Godrnjajo nad vsem, godrnjajo čez „Čebelarja“, da slabo piše, jezni so, kadar ni sladkorja in jeze se ne vem na kaj vse.“

„Zakaj pa vi, stric, nič ne napišete v Čebelarju?“

„Sem že mislil, posebno ker se o čebelarjenju v kranjiču tako malo piše. Vem, da smo tega čebelarji kranjičarji sami krivi, vem, da se pridela med veliko laže v AŽ panju, toda s pomočjo kranjiča bi ga še veliko več. Kranjiče je pa lahko prodati, so izredno poceni, za pošiljanje po svetu pa naravnost neprekosljivi.“

Zgovorni mož je Janezu povedal še veliko, toda to spada že v februar, zato bomo za ta mesec nehali.

Pustimo sedaj naša čebelarja. Svojo dolžnost do društva sta izvršila, ker sta si naročila „Čebelarja“. V januarju sta potem delala kranjiče, popravljala razno čebelarstvo orodje, učila se iz čeb. knjig, pitala čebel pa v januarju nista, ker to delajo le čebelarske skaze, katere bi čebelam pojedle najrajši zadnjo kapljo medu že pred žrelom.

Izredno pozni odgon trotov so lani opazovali posamezni čebelarji. Pri uredniku so jih čebele preganjale še 28. novembra, pri čebelarju Jožefu Babniku v Dravljah pa celo še 8. decembra. Tega ne bomo več doživeli.

1. Zakaj se v zadnjem času priporoča pokrivanje matične rešetke čez zimo na ta način, da položimo deščico na obod rešetke, medtem ko smo preje devali deščice naravnost na rešetko. Kakšno prednost ima novi način? A. H. v M.

To „novost“ smo uvedli zgolj iz praktičnih razlogov. Prejšnji način prekrivanja nam ni bil všeč, ker smo morali jeseni predolgo čakati, preden so se čebele umaknile iznad rešetke, da smo mogli deščico položiti naravnost na rešetko. Četudi jih v medišču in na obodu rešetke ni bilo več, je rešetka mnogokrat ostala „kosmata“ skoraj do trde zime in smo včasih na tedne prežali, kdaj se bo živalcam zljubilo, skopati se dol v plodišče. Tudi z deščicami je bil križ. Redkokatera je neprodušno zapirala, marsikatero smo pa morali sčasoma zavreči, ker se je preveč osušila, ali pa so čebele odprtno nad rešetko ob robih s satjem in obnožino zadelale, tako da deščice potem ni bilo mogoče potisniti vanjo.

Sedaj ne čakamo, da bi se čebele popolnoma umaknile. Na odprtino, oziroma v okvir na rešetki, ki je v ta namen pribit, enostavno položimo 6 mm debelo deščico. Jaz nimam okvirjev na rešetkah in enostavno polžim na odprtine 6 mm debele deščice, ki so široke toliko, kolikor znaša razdalja med srednjima palicama, dolge pa dva prsta manj kot notranja širina panja. Krajše morajo biti zato, da jih lahko s konca s prsti zgrabimo.

Ta način prekrivanja ima tudi to dobro stran, da pozimi ni med obodom rešetke in slamnico presledka, ker leži slamnica na deščicah, kar vsekakor pripomore k varovanju toplote v plodišču, zlasti če denemo nad deščice še nekoliko pol papirja, nanje pa slamnico.

2. Iz opisa A. Ž. panja v Jugovi knjigi ni razvidno, kolika je razdalja v medišču panja med palicami in rešetko, oziroma njenim okvirom. Medtem ko na enem mestu piše, „da če matično rešetko pokrijemo čez zimo s 6 mm debelimi deščicami, pa piše na drugem mestu: Nosilci rešetke morajo biti pribiti tako, da je njih zgornji rob točno 28,5 cm oddaljen od stropa.“ Ako seštejemo posamezne razdalje, dobimo: od stropa do palic 26,6 cm, palice 7 mm, okvir rešetke 8 mm, skupaj 28,1 cm. Tedaj nam ostane vmesnega prostora samo 4 mm. Kako naj

tedaj tja vtaknemo 6 mm debele deščice? — Isti vpraševalec.

Razdalja med (zgornjo stranjo) oboda za rešetko in satniki znaša dobrih 7 mm, kolikor so debele palice, ki so tik nad obodom za rešetko. Palice so debele 7 mm. Torej je pod sati dovolj prostora za 6 mm debele deščice.

Na ostali vprašanji vam odgovorimo prihodnjič. Je drenj za prostor!

3. Jeseni sem bil vpoklican v vojake in sem se vrnil šele sedaj, ko je že mraz. Čebele so ostale take, kakršne so bile jeseni. V mediščih je še satje, ki pa je tako pritrdjeno, da ga brez večjega vznemirjanja čebel ne morem pobrati. Medu je v plodiščih dovolj. Kaj mi svetujete, da mi čebele ne bodo pomrle zavoljo mraza? P. F. v I. g. u. S.

Nič se ne vznemirjajte! Res ni prav, da prezimujejo čebele pri odprtih mediščih, toda, ker imajo dovolj živeža, jim ne bo posebne sile. Za okenci jih dobro zapazite, zožite žrela na 1 cm, pa ste storili vse, kar se storiti da. Prvega sončnega dne, ko se bodo čebele spustile iz panjev, poberite satje, pa ne bo nič hudega. Pripetilo se mi je, da sem kakemu panju pozabil prekriti rešetko. Kljub hudi zimi je bil spomladi čvrst, čeprav je izgubil precej več živali kakor ostali panji.

4. V „Čebelarju“ večkrat berem, da naj puščamo po en ali dva sata medu za spomladansko krmljenje. Opažam pa, da ajdov med v satju precej naglo kandira. Spomladi je zlasti v nezadelanih satih skoraj sama strd, ki jo čebele zmečejo iz gnezda na dno panja. Kako bi preprečil kandiranje medu v satju? J. M. v G. p. B.

Na to vprašanje vam nihče ne more dati dovoljnega odgovora. Kristalizacija medu v satju, zlasti ajdovega, je neizogibna. Mogoče jo je nekoliko zavleči s tem, da prezimujemo satje kje bolj na toplem, to pa je tudi vse, kar moremo storiti.

Spomladi moramo paziti, da porabimo najprvo sate, ki se med v njih še ni strdil, kašnate pa damo čebelam pozneje, ko je že bolj toplo in čebele že redno izletavajo po vodo. S pomočjo te tope potem zrna medu, tudi tista, ki so jih prej izmetale iz celic. Potem ne najdemo več medenih kristalov na dnu panja.

5. V „Čebelarju“ sem bral, da moramo posode za med iz pocinjene pločevine z vročo vodo umiti, posušiti, potem pa še obdrgniti z drobnimi otrobi.

Namesto otrobov uporabljajo v naši domači kuhinji za snaženje mastnih skled za

pomivanje — žaganje. Ali bi bilo primerno tudi za omenjeno medeno posodo? A. Ž. v R. p. M.

Nel! Žaganje je preostro in škoduje kositru, oziroma bi ga preveč obdrgnilo. Kar pri otrobih ostanite.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za november 1959

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže										Toplina zraka			Dni je bilo						
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg		največ pri- dobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri- dobil	po- rabil												dkg
		mesečni tretjini dkg										C°									
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	30	45	35	—	110	—	—	+12	-2	+ 5.11	12	—	—	2	14	14	3
Breg-Križe	483	—	—	—	30	30	20	—	80	—	—	+12	-5	+ 3.58	5	5	—	6	11	14	5
Kranj	385	—	—	—	20	25	20	—	65	—	—	+17	-4	+ 5.85	14	6	—	16	9	5	6
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	25	20	10	—	55	—	—	+14	0	+ 6.68	9	5	—	18	11	1	17
Tacen-Šmarna gora . .	314	—	—	—	30	20	25	—	75	—	—	+17	-3	+ 6.25	10	3	—	22	4	4	10
Barje	289	—	—	—	25	0	20	—	45	—	—	+14	-4	+ 5.80	13	2	—	18	12	—	3
Dob	305	—	—	—	20	20	10	—	50	—	—	+16	-4	+ 6.00	6	5	—	19	8	3	3
Rova	350	—	—	—	20	15	10	—	45	—	—	+15	-3	+ 6.41	12	7	—	16	7	7	7
Mekinj	415	—	—	—	40	50	30	—	120	—	—	+15	-4	+ 5.48	11	7	1	11	15	4	19
škorno-Novi kloster . .	450	—	—	—	25	10	15	—	50	—	—	+16	-4	+ 8.21	8	2	—	9	21	—	5
Sp. Ložnica-žalec . . .	252	—	—	—	15	10	35	—	60	—	—	+19	-6	+ 6.33	10	3	—	15	13	2	18
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	0	50	0	—	50	—	—	+15	-3	+ 3.38	8	7	3	12	10	8	14
Muta	387	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	—	—	—	15	25	30	—	70	—	—	+15	-5	+ 4.23	10	5	2	12	10	8	12
Sv. Duh-Selnica	536	—	—	—	20	25	15	—	60	—	—	+14	-1	+ 5.30	9	2	—	17	9	4	15
Selnica ob Dravi	324	—	—	—	15	20	25	—	60	—	—	+17	-5	+ 5.28	8	5	3	16	14	—	9
Studenci-Maribor	265	—	—	—	40	100	40	—	180	—	—	+13	-7	+ 3.68	9	4	3	15	6	9	11
Mala Nedelja	279	—	—	—	10	15	45	—	70	—	—	+9	-4	+ 3.55	7	2	3	19	8	3	9
Cezanjevci	182	—	—	—	40	20	20	—	80	—	—	+14	-5	+ 4.61	5	1	2	16	9	5	12
Turski vrh-Ptuj	336	—	—	—	20	25	20	—	65	—	—	+15	-2	+ 6.65	9	3	4	14	14	2	10
Nedeljica-Turnišče . . .	170	—	—	—	0	50	20	—	70	—	—	+17	-5	+ 6.50	8	2	—	20	7	3	6
Žetale-Rogatec	322	**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rogaška Slatina	224	—	—	—	0	20	30	—	50	—	—	+18	+1	+ 8.55	10	6	4	16	7	7	17
Donačka gora-Rogatec . .	397	—	—	—	20	30	10	—	60	—	—	+19	-4	+ 7.41	15	5	2	15	8	7	12
Kozje	307	—	—	—	25	20	30	—	75	—	—	+14	0	+ 6.76	6	6	2	14	15	1	14
Leskovec-Krško	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brežice okolica	156	—	—	—	0	0	0	—	0	—	—	+14	-2	+ 5.26	10	1	—	15	14	1	15
Toplice-Dol.	179	—	—	—	10	10	0	—	20	—	—	+15	-3	+ 6.06	9	7	2	16	1	13	13
Krka	300	—	—	—	5	25	10	—	40	—	—	+18	0	+ 6.26	8	5	2	21	2	7	20
Št. Janž-Dol.	347	—	—	—	25	50	55	—	130	—	—	+15	-5	+ 5.03	6	2	2	18	5	7	13
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	25	0	0	—	25	—	—	+13	-7	+ 3.60	11	3	1	14	9	7	3
Cerknica	575	—	—	—	15	40	10	—	65	—	—	+14	-6	+ 4.68	10	6	3	16	8	6	14
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	—	—	—	25	20	20	—	65	—	—	+10	-6	+ 2.71	7	4	3	15	7	8	11
Novo mesto	180	—	—	—	0	20	15	—	35	—	—	+17	-4	+ 6.51	13	5	2	17	4	9	4
Šmarjeta	375	—	—	—	40	30	20	—	90	—	—	+16	-3	+ 7.06	9	5	4	15	4	11	29
Valpča vas	280	—	—	—	25	15	10	—	50	—	—	+20	+1	+ 7.70	13	10	—	12	10	8	12

Sv. Lovrenc ima Lüfteneggerja, vsi drugi AŽ panj. — * Pokvarjena tehtnica. ** G. poročevalec vpoklican.

Letošnji november izkazuje zelo malo lepih jasnih dni, ker so se čez naše pokrajine podili nizki, toda topli oblaki. Deže-

valo ali bolje rečeno pršelo je le nekoliko in je v novembru padlo letoš le nekako 60 mm dežja, mesto 117 mm, kolikor

je dolgoletni povpreček naših novembrov. Iz gorenjega vidimo, da je bil mesec vse presuh, v zvezi s tem tudi pretopen za naše kraje, saj izkazuje srednje mesečne toplote $5,65^{\circ}\text{C}$, kar je skoro 2 celi stopinji nad dolgoletno povprečno normalo. Dasi mesec sam ni bil posebno prijazen, vendar smo imeli le malo meglenih dni (9).

V tem mesecu smo imeli tudi nekoliko izletnih dni, ki so jih čebelnice temeljito izrabile za praho in v mnogih krajih so še prinašale obnožino. Ta sicer ne bo posebno vplivala na razvoj, vendar je vredno omembe, ker je letos slana že dvakrat temeljito pobelila naše poljane in vendar so pozne evetice še nudile čebelam obnožino! Nekateri panji izkazujejo zelo malo mesečne po-

rabe. Postaja Brežice poroča, da panj ves mesec ni izgubil nič na teži, kar pripisuje gospod poročevalec vplivu vlage in megle. Povprečna mesečna poraba na panj bi bila iz vseh podatkov nekako 70 dkg, kar odgovarja času in življenju v panju.

Iz pokrajin Dolenjske že prihajajo porazna poročila, da smrt kosi pozne roje, ki si niso mogli na letošnji slabi ajdi nabrati zimске zaloge in jim čebelar ni pomagal. Da se tem ljudem uboge čebelnice ne smilijo!

*

Vsem gospodom poročevalcem se zahvaljujem za vneto letošnje sodelovanje in jim kličem srečno in veselo novo leto. Bilo bolje od letošnjega in bolj medeno!

Julij Mayer.

NAŠE PODRUŽNICE

† Jožef Rifl

Dne 24. novembra je legel v grob **Jožef Rifl**, posestnik in gostilničar na Prevaljah. Z njim je izginila iz naše obmejne javnosti znana in markantna osebnost. Vse življenje trden in zaveden Slovenec, je krepko posegel v tek dogodkov, ko se je šlo za to,

da postane Mežiška dolina Jugoslovanska. Z njim je izgubila občina dobrega gospodarstvenika in svetovalca, družina pa nad vse skrbnega in nežnega očeta.

Prevaljski čebelarji, katerim je bil dolga leta predsednik, smo se vedno radi zbirali okoli njega, kakor čebele okrog svoje ma-

tice. Začuden se vprašujemo, ali je res, da ga ni več? Kdo bo sedaj pasel muhe pri njegovem čebelnjaku, kdo nam dajal nasvetov iz svoje bogate skušnje, kdo pripovedoval zgodbe iz čebelarskega življenja s tistim zdravim humorjem, kakor je le on znal?

Bog ga je pridružil svojemu roju.

Jože! počivaj v miru! Po svojem dolgem trpljenju očiščen gledaš sedaj Resnici iz oči v oči...

Ljubi Riflnovi družini pa naše globoko sožalje.

Čebelarsko odlikovanje.

Podružnica v Trbovljah je imenovala g. Lebarja Franca, šolskega upravitelja v p. za častnega člana za velike zasluge, ki si jih je pridobil na čebelarskem polju in za podružnico. Gospod Lebar je bil soustanovitelj podružnice za Trbovlje, Hrastnik in Dol, ki jo je vodil kot predsednik dolgih 17 let skozi vse viharje slabih letin in malodušja. S svojo veščo besedo je bodril čebelarje, jih navduševal in vzgajal v ljubezni do čebele, ki ji je posvetil mnogo svojega prostega časa, da je preizkusil in proniknil v vse skrivnosti življenja v panju. Njegova nešteta predavanja so bila polna toplote in strokovnjaških navodil in občni zbori, ki jih je vodil, so zbliževali čebelarje v skupni ljubezni in povezanosti ter so ustvarjali čebelarsko družino, na katero lahko danes zre s ponosom in zaščinjem.

V priznanje njegovih zaslug mu je podružnica poklonila umetniško izdelano diplomo, ki mu jo je izročil na občnem zboru s primernim nagovorom in iskreno čestitko sedanji predsednik g. Hauck Jože.

Gospodu Lebarju želimo še mnogo let plodonosnega čebelarenja.

Občni zbori podružnic

Podružnica Mežica, dne 4. februarja ob 9. uri v dvorani g. R. Stoparja. Dnevni red: 1. Poročila, 2. volitve, 3. tekoče zadeve (ureditev ajdovih pasišč, ustanovitev rejskega središča v gornji Mežiški dolini i. dr.). Pripeljite tudi nečlane.

Podružnica Zakot pri Brežicah, dne 2. februarja ob ½ 3. uri pop. pri tajniku Vinku Grabnarju.

Podružnica Št. Ilj pod Turjakom, dne 6. januarja ob 2. uri popoldne pri tajniku podružnice Rozmanu.

Podružnica Stična, dne 14. januarja ob 9. uri v posebni sobi gostilne „Gradiček“. Posebnih vabil ne bo. Po zborovanju bomo pobirali članarino.

Ptujška podružnica, dne 6. januarja ob 9. uri dopoldne v dvorani gostilne Zupančič v Ptuj.

Barjanska podružnica, dne 6. januarja ob 10. uri na Barju.

Planina pri Sevnici, dne 7. januarja ob 10. uri v šoli na Planini.

Kamniška podružnica, dne 21. januarja ob 9. uri v deški ljudski šoli v Kamniku. Po občnem zboru bo važno in zanimivo predavanje g. J. Mayerja. Pobirali bomo tudi članarino. Udeležba za člane obvezna. **Predsednik.**

Podružnica Logatec bo imela redni letni občni zbor dne 6. januarja ob 15. uri v gostilni Tolazi v Dol. Logatcu.

Podružnica Cerklje pri Kranju bo zborovala dne 17. januarja ob ½ 11. uri pri g. Erženu z običajnim dnevnim redom.

Podružnica v Lazah pri Planini, dne 2. februarja ob 14. uri v gostilni pri Gustelnu.

Podružnica Poljane nad škotjo Loko, dne 21. januarja ob 8. uri v šoli z običajnim dnevnim redom.

Podružnica Šoštanj, dne 6. januarja ob 8. uri zjutraj po prvi maši v Slomškovem domu z običajnim dnevnim redom.

Podružnica Krka, dne 6. januarja po prvi sv. maši v Hranilnici in posojilnici na Krki.

Podružnica v Križah, dne 7. januarja ob 14. uri v posebnem lokalu gostilne g. Primožič v Pristavi. **Odbor.**

Podružnica Sv. Vid nad Cerknico, dne 14. januarja ob 11. uri dopoldne, takoj po drugi maši v hiši šte. 9.

Podružnica v Konjicah, dne 21. januarja ob 9. uri pri g. Bajcu v Slov. Konjicah.

Podružnica Slovenska Bistrica, dne 7. januarja ob 9. uri dopoldne v meščanski šoli v Slovenski Bistrici.

Podružnica Krtina, dne 14. januarja ob 14. uri pri Sokliču v Zalogu.

Podružnica Turnišče, dne 7. januarja ob 9. uri v Turnišču v ljudski šoli.

Podružnica v Trebnjem, dne 28. januarja po prvi maši v stari občinski hiši. Na dnevnem redu važne zadeve!

Mariborska podružnica bo imela 22. občni zbor, dne 14. januarja ob pol deseti uri v hotelu „Mariborski dvor“, zelena soba, v Mariboru, Državna cesta (palača Pokojninskega zavoda na Kralja Petra trgu) s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsednika; 3. poročilo tajnika; 4. poročilo blagajnika; 5. poročilo pregledovalcev računov; 6. volitve in 7. slučajnosti.

Občni zbor bo ob navzočnosti v § 22, drugi odstavek, navedenem številu članov.

P. n. članstvo se naproša, da se zbora v čim večjem številu udeleži.

Podružnica za letošnji občni zbor ne bo pošiljala posebnih vabil.

Podružnice vabijo vse svoje člane in tudi vse neorganizirane čebelarje, naj se občnega zbora zanesljivo udeleže, ker se bo razpravljalo o važnih zadevah in o delavnih načrtih za leto.

Na zborovanju se bo pobirala članarina in izdajale nakaznice.

Čebelarji! Pridite na občni zbor vsi, da se razgovorimo o vsem, kar bi bilo koristnega za napredek čebelarstva v okolišu podružnice.

Navodila o tvarini, ki naj jo čebelarji obravnavajo na občnih zbora, so navedena na ovojnem listu Slov. Čebelarja šte. 2, 3, 4 itd. lanskega leta. Priporočamo Vam, da jih preberete!

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnji odborovo sejo dne 9. januarja ob 8. uri zvečer v gostilni Banko na Martinovi cesti. Pridite! Vsi ste vabljeni!

20 letnica podružnice v Št. Ilju p. T. (Mislija). 30. julija 1939 je podružnica na lep način proslavila dvajsetletnico svojega obstoja. Ob 10. uri istega dne je bila v župni cerkvi sv. maša zadušnica za umrle člane, katere so se udeležili člani polnoštevilo. Po sv. maši smo izlicitirali več panjev čebel in medu pri čebelnjaku tajnika podružnice, ki so jih darovali člani. Družbe so se udeležili tudi mnogi neorganizirani čebelarji, kar je gotovo razveseljivo znamenje. Morda se nam jih posreči v doglednem času pritegniti k uspešnemu sodelovanju pri naši podružnici. Popoldne je bila pri tajniku g. Rozmanu slavnostna seja, ki jo je vodil predsednik g. Verboten. Tajnik je poročal o delovanju podružnice od njenega rojstva pa do danes. S toplimi besedami se je spomnil bivših umrlih članov, posebno ustanovitelja g. Franc Rozmana, učitelja v tukajšnjem kraju ter še živečega bivšega člana, podpredsednika g. Matijo Černeta, ki imata veliko zaslug za razvoj čebelarstva in razmah podružnice v našem kraju. Sledilo je odlikovanje članov, ki so vztrajali pri organizaciji ves čas njenega obstanka. Blagajnik g. Šuligoj je izročil v ime naše podružnice soustanovitelju in tajniku g. Rozmanu krasno diplomu, ki jo je izdelal g. Ciril Šuligoj. Odlikovani so bili nadalje zaslužni člani gg.: Koren Andrej, Vivod Josip, Verboten Jakob in Razbornik Franc. Po izčrpa-

nju dnevnega reda se je vršil pri tajniku podružnice prisrčen družabni večer, kateremu so prisostvovali tudi rodbinski člani čebelarjev.

Mežica. Dne 3. decembra t. l. nas je obiskal g. Okorn I., ref. za čebelarstvo pri kralj. banski upravi. V več kot dveurnem govoru, ki so ga domači čebelarji, pa tudi zastopniki podružnice Prevalje, Guštanj, Podpeca in Črna z velikim zanimanjem poslušali, nam je razložil velik pomen, ki ga ima reja čistokrvne čebele za napredek čebelarstva. Opisal je rejska središča, ki so že ustanovljena, opisal je tudi delo, ki ga vrše čebelarске organizacije v drugih državah na tem polju. V zvezi z njegovimi izvajanjem smo sklenili, da pričnemo tudi pri nas, zaenkrat v gornji Mežiški dolini s pripravljanim delom za ustanovitev rejskega središča, ki naj bi obsegalo gornjo dolino južnovzhodno od Mežice. Za zanimiva izvajanja se g. Okornu najlepše zahvaljujemo in želimo, da bi nas še obiskal, zlasti pa nam pomagal pri ustanovitvi prepotrebne rejske postaje.

Člani ljubljanske čebelarске podružnice, pozor! Današnji številki so za člane ljublj. čeb. podružnice priložene podružnične položnice ček. rač. št. 13275. Člani se vljudno naprošajo, da se jih takoj ob pričetku novega poslovnega leta poslužijo ter pri najbližji pošti nakažejo članarino za leto 1940. v iznosu din 35. Kot je vsem tovarišem članom še v spominu, je bilo že pred dvema letoma na obč. zboru sklenjeno, da morajo člani svojo dolžnost izpolniti vsako leto najkasneje do konca meseca marca. Dolžnosti pa je zadoščeno s pravočasnim vplačilom letne članarine, kot je to običaj pri vseh društvih.

V okolišju naše podružnice je še precejšnje število neorganiziranih čebelarjev. P. n. članstvo se naproša, da tem izven naših vrst stoječim čebelarjem raztolmači pomen čebelarске organizacije in jih privede v naše vrste. V slogi je moč, v delu uspeh. Blagoslovljeno, uspeha polno in res medeno leto 1940. vsem svojim članom želi

Sv. Marjeta niže Ptuja. Naši domači čebelarji na Spodnjem Ptujskem polju smatrajo čebelarstvo letino 1939 za slabšo ali kvečjemu za srednjo. Zavoljo posebno slabe ajdove paše

l. 1938, so bile čebelne družine zazimljene na pičli zimski zalogi. Posledica spomladi l. 1939: več mrličev ter zasilno krmljenje čebel s sladkorjem. Po cvetenju sadnega drevja je mestoma čebele podprla paša na akaciji, še bolj pa na domači detelji, ki je lani medila kot že ne desetletja. Čebele so letele s polja in z detelje domov, ko včasih ob cvetenju ajde. Nastalo je ponekod močno rojenje, ki je nekaterim čebelarjem, ki se še niso prenaaglili s točenjem, število čebelnih družin precej zvišalo. Že omenjeno rojenje in pa odjemanje medu v juniju je pri večini čebelarjev povzročilo, da so čebele zavoljo nastopivše suše od konca julija do 20. avgusta pošteno stradale. Zato so panji omejili zaleganje in so občutno oslabili za ajdovo pašo. Zaradi suše je ajda začela cveteti, oziroma mediti namesto 10. šele 20. avgusta, da so čebelarji že skoraj obupali. Ajdova paša je bila pozneje še precej dobra in je trajala izjemoma do 12. septembra. Toda, kaj ko so čebelne družine bile zelo slabe. Panji so prinesli povprečno zimsko zalogo in 2—3 kg za čebelarja. Neprimerno boljši donos so imeli panji, ki niso rojili in ki jim čebelar poleti ni vzel medu. Naši čebelarji na Spodnjem Ptujskem polju bi vobče nikdar ne smeli odjemati medu pred ajdovo pašo. Le tedaj bi imeli za ajdovo pašo bolj čebelne družine in bi bil donos neprimerno boljši kot sedaj. To poletno odjemanje medu se je začelo pri nas v povojni dobi, ko se je pri nas začel razširjati A. Ž. panj in izpodrinjati dunajčane, gerstungovce in koše. Toda A. Ž. panj pri nas tudi ne prinese medu, vsaj poletnega ne, ker v poletju ni paše. Stari čebelarji niso pri nas nikdar točili pred kvatrnim tednom, dasiravno so bile takrat pašne razmere mnogo boljše kot dandanas. Sedaj imamo več panjev, bolj kultivirano zemljo, za nameček pa še mestoma prevelik dovoz tujih čebel.

Med so naši čebelarji skoraj že vsega prodali, na debelo po 12—15 din, a na drobno pa po 14—15 din kg. (Mnogo prepoceni! Ur.) V okolišju šmarjetske čebelarске podružnice je bila to poletje ustanovljena opazovalna postaja, ki jo vodi agilen čebelar tov. Jože Škrinjar iz Turškega vrha pri Zavrču v Halozah.

DRUŠTVENE VESTI

Vsem čebelarjem želi osrednji odbor in uprava lista najsrečnejše in zadovoljno novo leto z željo, da bi prineslo vsem vsestranskega zadovoljstva. Ob tej priliki se osrednji odbor zahvaljuje vsem, ki so storili kakršno koli korist za Čebelarstvo društvo in slovensko čebelarstvo. Posebno pa izreka vsem podružničnim odborom najlepšo in najprisrčnejšo zahvalo za njih požrtvovalno delo. Prosimo vse, da vztrajajo na svojih mestih in posvečajo naši skupni organizaciji še nadalje svoje moči in podpora.

Vosek bomo kuhali!

Vse društvene člane iz Ljubljane in njene okolice, pa tudi druge, opozarjamo, da

bo Društvena čebelarna tudi letos prevzemala voščine v kuho proti običajni škodnini.

Kdor voska ne more sam skuhati, naj pošlje voščine DČ najkasneje do 15. februarja. Blago mora biti v vreči ali v trdnem papirnatem omotu, da se ne raztresa. Na vreči mora biti privezan košček lepenke z naslovom pošiljatelja in z navedbo teže voščin. Voščene kepe naj čebelar že doma zdrobi, da ne bomo izgubljali časa tu v Ljubljani pri kuhi, kar delo podraži.

Zakasnelih pošilk ne bomo prevzemali, ravno tako usmratenih in plesnivih voščin.

Pazimo na vosek, bo še drag!

Cena za vosek neprestano raste, toda blaga ni. Svečarji in tovarnarji ga zelo iščejo. Iz posameznih primerov lahko sklepamo, da bo tudi to blago postalo predmet špekulacije. Dobili smo nekoliko velikih ponudb, toda cena je bila tako pretirano visoka, da ni bila v nikakršnem razmerju z dejansko vrednostjo, tudi če upoštevamo resnično pomanjkanje blaga in splošno zvišanje cen. Saj so baje poskrili tudi velike množine parafina, da bi na ta način dosegli še višje cene. Isto utegne biti tudi z voskom.

Naša Društvena čebelarna je nakupno ceno znatno zvišala in je še vedno najboljši kupec za dobro blago.

Cena se skoraj vsak teden izpreminja.

Sodobni napisi za čebelnjak. Včasih je bila navada, da so čebelarji imeli na čebelnjakih primerne napise. Največkrat so se v ta namen posluževali znanih izrekov: Muha, daj kruha! Brez potu ni medu! Smisel za humor je pa imel tisti gorenjski čebelar, ki je ozaljšal čebelnjak z napisom: Štirje trotje plešejo, štirje trobentajo, matico ven vlečejo, od zadaj jo bečajo. Ti verzi se nanašajo na rojenje.

Časi so se spremenili, z njimi pa tudi čebelarji in čebelarske razmere. Za bodoče napise bi predlagal tele: 1. Brez maže ne teče noben motor, če medu ni, je pa sladkor. 2. Čebeli: Če sita nisi, nikar ne godrnjaj na glas, da te ne sliši človek. Mar si zadrgni pas! 3. Ni lahko delo med dajati, prijetneje ga je jemati. 4. Popotnik, tu postoj, ozri se v panje in pomni: samo tepec dela, pametnjak pa žanje.

45 minut dela za eno satnico. Izumitelj satnic, J. Mehrling, je z dopisom z dne 23. decembra 1857. l. sporočil časopisu „Pfälzer Zeitung“ sledeče:

Tiste čebelarske prijatelje, kateri so na Freinsheimskem zborovanju tako zelo dvomili o moji nameri, da vlijem iz čistega voska satnice, vljudno obveščam, da sem jih kljub temu vlijl, in sicer s. sledečim uspehom:

a) ena plošča v velikosti Berlepschevega satnika (24 × 36; prip. ur.) tehta 2¼ lota in stane tedaj 5 krajcarjev.

b) Satnice se ločijo od kalupa že zaradi same spremembe topline in ni treba uporabljati nadležne oljnate maže.

c) Za izdelavo ene satnice s pripravi za delo in s pospravljanjem vred potrebuje posamezna oseba 45 minut. Če bi mogle tri osebe delati druga drugi v roko, bi lahko izdelale 4 satnice na uro.

č) Satnica obstoji iz samih čebeljih celic, 9 celic na 5 cm in se izdelan sat, ko sta med in zalega na obeh straneh pokrita, prav nič ne razlikuje od naravnega sata, kvečjemu s tem, da je bolj enakomeren. Če ga prerežemo, se pokaže samo nekoliko debelejša osnova (ločilna stena).

d) Iz teh satov je mogoče med pridelati in jih takoj vrniti panjem v uporabo. Zaradi tega imajo neomejeno trpežnost.

J. Mehrling iz Frankenthala v
Porenski Bavarski.

To zanimivo pismo nam pove, kako trudapolno in zamudno je bilo izdelovanje prvih satnic. Kam bi dandanes prišli, če bi na vsakih 45 minut izdelali eno!

*

Čudna dedščina. Čevljarski mojster Janez, ki je obenem tudi lovski paznik in navdušen čebelar, je v „šteri“ pri Žmončevih. Pismonoša mu prinese priporočeno pismo od sodišča. Uraden dopis, sklep glede dedščine po pokojnem očetu. Na vprašanje, koliko še dobi dedščine po rajnem očetu, čemerno odvrne, da 3 din manj kot nič. Drugi se temu čudijo ne razumevajoč, kako je to mogoče. Pa jim pojasni. Sodišče mu sporoča, da je že dedščino svoj čas dobil. Sedaj pa oče kot preužitkar ni nič zapustil, torej nobeden nič ne podeduje. Za to obvestilo pa je moral plačati 3 din. Zato je sedaj faktično po očetovi smrti podedoval 3 din manj kot nič.

Da bi v miru, sreči in zadovoljstvu letos prav uspešno čebelarili, želi vsem dragim sotrudnikom SČ in vsem našim čebelarjem
Uredništvo.

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljaljati na „Slovensko čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček, račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na „Društveno čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček, račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 13/L. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Sejni zapisniki

XXXVI. seja dne 17. novembra 1939. Odbor je najprej sklepal o tekočih zadevah D. Č. Posebno razpravo je otvoril vodja Čebelarne s predlogom, da bi si društvo nabavilo enotne kozarce za med. Zaradi tiska Slov. Čebelarja je odbor prosil Blasnikovo, Jugoslovansko, Učiteljsko in Zadržno tiskarno, da mu dostavijo ponudbo za tisk za l. 1940. Društvo je doslej izplačevalo sotrudniški honorar ob koncu leta. Odslej ga bo izplačevalo sproti, če bo to sotrudnik zahteval. Odbor je odobril načrt za tečaj za bolezenske strokovnjake. Društvo je dobilo dopis banske uprave s pritožbo nekega čebelarja, da izdeluje Čebelarna satnice s premajhnimi celicami, ki jih matica baje ne zalega rada. Da ustreže Čebelarna vsem članom, bo izdelovala satnice z manjšimi in večjimi celicami, to je po 18 in 19 celic na tekoči decimeter. Končno je odbor dovolil še nekatera predavanja pri podružnicah.

XXXVII. seja dne 24. novembra 1939. Odbor je razpravljal o cenah za čebelarske potrebščine, o ceni voska in medu ter o nakupu novih panjev. Društvo je dobilo nova poročila o zalogi medu po podružnicah. Slov. Čebelarja bo

v prihodnjem letu tiskala Blasnikova tiskarna, ker je poslala društvu najugodnejšo ponudbo. Za knjižnico bo odbor kupil nekaj novih strokovnih knjig. Tečaj za bolezenske strokovnjake bo v Marjanišču, kjer bodo imeli udeleženci tudi hrano in prenočišče.

XXXVIII. seja dne 30. novembra 1939. Odbor je reševal tekoče društvene zadeve glede tečaja, predavanj, nakupa potrebščin za Čebelarno itd. Odbor bo razpisal nagrado za najboljše članke podeželske čebelarske vsebine. Dalje je odbor sklenil sklicati dne 7. januarja 1940 sejo širšega odbora. Za bolezenske strokovnjake bo odbor kupil primerne kovčke z vsemi potrebščinami za razkuževanje panjev. Odbor je razpravljal tudi o članarini za leto 1940.

XXXIX. seja dne 7. decembra 1939. Odbor je razpravljal o prevajanju člankov iz tujih strokovnih listov. Nadalje glede prireditve čebelarskih taborov na Dolenjskem, Gorenjskem in v krajih mariborskega okrožja.

XL. seja dne 16. decembra 1939. Odbor je reševal tekoče društvene zadeve posebno pa o prostorih Janševega doma, skladišča Čebelarne.

Druge objave

Pošiljanje Slov. Čebelarja v letu 1940. Ker se članarina plačuje vsako leto zelo neredno in nastajajo zato veliki zaostanki, se je odbor odločil, da bo odslej dostavljal list le onim članom, ki bodo članarino direktno ali pa po svojih podružnicah nakazali. Prvo številko smo poslali še vsem lanskim članom. Od februarске številke dalje pa bomo dostavljali list le onim čebelarjem, ki bodo izvršili svojo dolžnost. Prosimo, da nam člani oproste, ker smo morali poseči po tem neprijetnem sredstvu. Ni druge pomoči, če hočemo doseči točno plačevanje članarine in redno vzdrževanje lista.

Položnice. Po sklepu občnega zbora uprava Slov. Čebelarja ne prilaga več položnic prvi številki našega lista. Vso članarino bodo zato pobirale le podružnice. Kjer pa podružnic ni, naj čebelarji za plačilo članarine porabijo neizpolnjene položnice, ki jih dobijo na vsaki pošti. Naš čekovni naslov je „Slovensko čebelarsko društvo Ljubljana štev. 11.066“. Da bodo naslovi za pošiljanje Slov. Čebelarja čimprej urejeni, prosimo, da vsi čebelarji poravnajo članarino vsaj do meseca marca t. l. Podružnice naj nam imenike članov dostavijo takoj po občnem zboru.

Članske izkaznice so priložene prvi številki našega lista. Nekatere podružnice so žezele, da bi izkaznice dostavili le podružnicam. Ker sta to zahtevale le dve podružnici, bomo tema izkaznice direktno poslali, vsem drugim pa z listom vred. Izkaznica je važna listina za vsakega čebelarja in to zaradi nakupa sladkorja in procentov, ki jih dobi član v Čebelarni.

Nekoliko obrestnega računa. Društvo je imelo v letu 1938. okrog 3.800 članov. Ako bi vsi ti člani plačali članarino takoj meseca januarja, bi društvo dobilo na članarini 114.000—dinarjev. Ta znesek bi prinesel društvu v 11 mesecih din 3.135— na obrestih. Toliko ima društvo manj dohodkov zaradi netočnega plačevanja članarine. Pa če bi bilo obresti le din 2.000—, bi ta znesek brez škode članov koristil društvenim namenom. Z dobro voljo bi se dalo doseči tudi redno plačevanje članarine. Če prištejemo še stroške za iztirjevanje za-

ostale članarine, je društvena zguba še večja. Čebelarji, pomislite, pomagajte društvu in ne povzročajte mu nepotrebne škode.

Vabilo. Vse čebelarje prosimo, da pristopijo v našo organizacijo. Še mnogo je čebelarjev, ki stoje izven naših vrst. Ker ima naša sivka v svetovnem čebelarstvu svoje najodličnejše mesto, naj bo tudi slovenski čebelar vreden te njene odlike. Slovenski čebelar mora biti zaveden, strokovno poučen in organiziran. Stopajmo vzporedno z vsemi dobrimi lastnostmi naše čebele, ne stojmo brezobzirno in brez strokovnega znanja ob strani. Čebelarsko zavednost in strokovni pouk pa si bodo pridobili čebelarji le v močni skupni organizaciji. Zato vabimo vse čebelarje, da vstopijo v krog organiziranih tovarišev.

Novomeška podružnica bo imela občni zbor dne 6. januarja ob 9. uri v obč. pisarni Šmihel-Stopiče, Šukljetova ul. 11. Na občnem zboru bomo določili, kdo izmed čebelarjev bi prišel v pošte pri razdeljevanju vzornih panjev kranjčev, ki jih bo razdelila banska uprava.

Iz zadnje štev. Sl. Č. je razvidno, da se bo vosek najbrže podražil, zato prosimo, da kdor ima voščine, naj jih skuha, vosek pa naj vsaj do 1. marca prinese blagajniku, da ga ta skupno pošlje v zameno za satnice, ki bodo letos gotovo dražje kot po navadi. Podružnica kot taka pa plačuje vosek po najvišji ceni, tako kakor nikjer drugje. Kazalo je, da bo letos precej mrličev, bodisi ker čebelarji niso pustili družinam dovolj hrane, ali pa ker niso pitali, ker ni bilo denarja za sladkor.

Kdor misli naročiti sladkor za pitanje, naj to stori čimprej, da ne bo prepozno. Ne pustite panje umirati, kajti letos bo zopet dobra čebelarska letina in potem vam bo žal, ker se niste dovolj brigali za čebele! Ker bo v tem letu več predavanj, naj se blagovolijo šole ali podružnice obrniti na osrednje društvo v Ljubljani in zaprositi za predavatelja.

Vsem našim vnetim članom veselo in medeno novo leto, da ga končamo srečno v miru in s polnimi lonci medu!

Lilija.

ČEBELARJI!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami!*

Društvena čebelarna

v Ljubljani

Tyrševa cesta 21

Ček. račun 15.645 - Telef. 35-45

ki je domače podjetje in last
Slov. čebelarskega društva.

**Največja zaloga čebelarskih
potrebščin v oravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih
dnevni cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine,
najboljše kakovosti, po niz-
kih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podruž-
nicam daje primerne po-
puste. - Zahtevajte cenik!**

**Čebelarji, podpirajte z na-
ročili lastno podjetje!**